



LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

GALIMYBĖS VYSTYTI TRUMPAS MAISTO TIEKIMO GRANDINES IR JŲ NAUDA VIEŠAJAM SEKTORIUI



balandis, 2025

Nomeda Padvaiskaitė
Europos Sąjungos reikalų ir paramos politikos
departamento
Programos LEADER ir kaimo plėtros skyriaus
patarėja

zum.lrv.lt



Trumpa tiekimo grandinė



Trumpa tiekimo grandinė (paramos kaimo plėtrai Reglamentų kontekste) – tiekimo grandinė, kuriai priklauso ribotas ūkinės veiklos vykdytojų, įsipareigojusių bendradarbiauti, vykdyti vietos ekonomikos plėtrą ir palaikyti artimus geografinius ir socialinius gamintojų, perdirbėjų bei vartotojų ryšius, skaičius (R. 1305/2013 2 str.) ir kurią nuo ūkininko iki vartotojo skiria ne daugiau kaip 1 tarpininkas (R. Nr. 807/ 2014 11 str.).

Trumpoji žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinė (paramos kontekste) - riboto skaičiaus smulkiųjų ūkinės veiklos vykdytojų bendradarbiavimas žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo srityje, derinant transportavimo, platinimo, rinkodaros, reklamos, kokybės valdymo veiklą ir siekiant, kad tiekiami produktai greitai pasiektų vartotoją.



Trumpos maisto tiekimo grandinės viešuosiuose pirkimuose



- Nuo 2023 m. sausio 1 d. taikoma Viešųjų pirkimų įstatymo (VPI) 71 str. „Neskelbiamos derybos“ 6 d. 19 p. išimtis - „žemės ūkio ir maisto produktai, kai jie įsigijami iš trumposios maisto tiekimo grandinės“.
- Nuo 2024 m. sausio 1 d. nacionaliniu lygiu apibrėžta trumpos žemės ūkio ir maisto tiekimo grandinės sąvoka (VPI, 2 str. 36¹ p.):

TRUMPOJI ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ TIEKIMO GRANDINĖ (trumpoji maisto tiekimo grandinė) – labai mažai, mažai ir vidutinei įmonei keliamus reikalavimus, nurodytus LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme (SVV), atitinkančio žemės ūkio veiklos subjekto (arba jų grupės) arba jo narių pagamintų ir (arba) perdirbtų (įskaitant pirminį perdirbimą) žemės ūkio ir (arba) **maisto produktų tiekimas rinkai tiesiogiai arba jungtinės veiklos pagrindu pasitelkiant ne daugiau kaip 1 tarpininką**, kuris atitinka labai mažai ir mažai įmonei keliamus reikalavimus, nurodytus SVV.



Trumpos tiekimo grandinės prasmė



„Iš ūkininko perki – atsakingą, saugią, sveiką Lietuvą augini...“



Skatinama kaimo ir miesto bendrystė (vietinės valdžios, ūkininko ir vartotojo bendradarbiavimas)



Skatinama ekologiškų ir pagal maisto kokybės sistemas užaugintos produkcijos vartojimas



Didinama smulkiųjų ir vidutinių ūkių gaminamos produkcijos pridėtinė vertė



Skatinama regionų plėtra, klimato kaitos pokyčių švelninimas



Stiprinamas saugumas, užtikrinant vartotojų apsirūpinimą vietiniu maistu

Trumpos tiekimo grandinės tiekimo kanalai



Ūkininkų
turgeliai



Mugės



Elektronines
sveiko
maisto
parduotuvės



Šviežio ir
sveiko maisto
parduotuvės



Prekybą iš
ūkio



Maisto
pristatymą
į namus
privatiems
klientams



Socialinių
paslaugų
centrai



Vaikų
darželiai
ir
mokyklos



Ligininės



Kariuomenė



Restoranai,
kavinės,
valgyklos



Turizmo
paslaugų
įstaigos



Trumpa tiekimo grandinė (SP)

SP intervencinės priemonės įgyvendinimo taisyklės: patvirtintos LR žemės ūkio ministro 2024 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. 3D-223 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023-2027 metų strateginio plano intervencinės priemonės „**Trumpos tiekimo grandinės**“ įgyvendinimo taisyklių pavirtinimo“

2023 – 2027 m.
laikotarpiu
priemonei
numatyta skirti
10 mln. Eur

Paraiškų priėmimas 2025m.
balandžio 7 d.- gegužės 30 d.
spalio 1 d. – lapkričio 28 d.

Iš ūkininko perki – Lietuvą augini



Trumpa tiekimo grandinė (SP)

Prieš 2025 m. paraiškų priėmimą – peržiūrėtos taisyklių nuostatos

Padaryti keitimai:

- 1) sutrumpintas projekto kontrolės laikotarpį iki trejų metų pagal II paramos modelį;
- 2) sumažinta žemės ūkio valdos ekonominio dydžio (toliau – VED) riba iki 4000 Eur, išreikšta produkcijos standartine verte (pagal II ir III modelį);
- 3) nauja tinkama išlaida – viešųjų pirkimų organizavimo darbuotojo darbo užmokesčiui finansuoti (MMA dydžio);
- 4) fiksuotojo valandinio darbo užmokesčio įkainio skaitinė reikšmė pardavėjams susieta su MMA dydžiu, kuris kasmet didėja;
- 5) patikslinta paramos tinkamumo sąlyga dėl logistikos centrų kūrimo, t. y apskrities lygiu, įvertinus ar nepersidengia veiklos teritorijos;
- 6) Tinkamų išlaidų sąrašas praplėstas (moduliniai nameliai) arba patikslintas (pvz, su statybomis, dėl atsinaujinančių sistemų, transporto priemonių)

Ankstesni priemonės supaprastinimai:

- 1) **praplėstas galimų paramos gavėjų ratas – viešaisiais juridiniais asmenimis** (asociacijos, kaimo bendruomenės);
- 2) **patikslintas kooperatinės bendrovės dalyvavimas;**
- 3) **padidintas paramos intensyvumas pagal 3 paramos modelį;**
- 4) **patikslinta galimybė prekiauti savo ir kitų asmenų produkcija arba ją tiekti;**
- 5) **nustatyta išimtis dėl būtinų dokumentų skaičiaus pateikimo** (netaikyti AT 91.5 p)
- 6) **liberalizuotas susijusių asmenų dalyvavimą pagal priemonę** (padidinti nuo 500 000 Eur iki 1,5 mln. Eur)

Galimi pareiškėjai ir partneriai

FIZINIS ASMUO (ŪKININKAS)

- 1.** užsiimantis žemės ūkio, maisto produktų **gamyba ir (arba) perdirbimu**, savo vardu įregistravęs ūkininko ūkį

PRIVATUS JURIDINIS ASMUO

- 2.** užsiimantis žemės ūkio ir (ar) maisto produktų **gamybos, ir (ar) perdirbimo, ir (ar) rinkodaros, ir (ar) maisto produktų realizavimo** (prekybos jais) veikla, atitinkantis MVI keliamus reikalavimus, nurodytus **SVV plėtros įstatyme**

VIEŠASIS JURIDINIS ASMUO

- 3.** **atitinkantis MVI** keliamus reikalavimus, nurodytus SVV plėtros įstatyme ir **veikiantis** pagal LR **asociacijų įstatymą** arba LR **viešųjų įstaigų įstatymą**

Trumpos tiekimo grandinės projektas turi būti įgyvendinamas kartu su projekto partneriu (ir/ ar tarpininku (kai būtina))

Priemonė vystoma pagal 3 trumpų tiekimo grandinių vystymo modelius



tiesioginis žemės ūkio ir maisto produktų pardavimų skatinimas

(kuriant smulkaus/ vidutinio verslo vystymo trumpas tiekimo grandines)



žemės ūkio ir maisto produktų pardavimų skatinimas, orientuotas į didesnės apimties (pvz. vystomos kelių savivaldybių teritorijoje ar kelių pardavimo kanalų lygiu) **realizavimą vietos lygmeniu** (kuriant trumpas grandines, orientuotas į didesnės apimties produkcijos realizavimą vietinėje rinkoje)



žemės ūkio ir maisto produktų realizavimo tinklų (logistikos centrų) kūrimas (kuriant regioninio lygmens trumpas tiekimo grandines)



Taip pat remiamos jau veikiančios trumpos tiekimo grandinės nauja veikla ir (ar) plėtra (pvz. plečiamas asortimentas, galimų pirkėjų ratas, ieškomi nauji pardavimų kanalai), apimanti tiesioginio žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo skatinimą vietinėje rinkoje.



Paramos dydžiai ir intensyvumas

Paramos intensyvumas:

- ✓ Verslo plano išlaidoms – **60 proc.**
- ✓ projekto bendrosioms, einamosioms bendradarbiavimo, einamosioms projekto įgyvendinimo ir skatinamosios veiklos išlaidoms – 100 proc.
- ✓ Didžiausia bendra gauta paramos suma 2023–2027 metų laikotarpiu pagal šią intervencinę priemonę negali viršyti **1,5 mln.** Eur.

1. Iki 150 000
Eur

2. Iki 250 000
Eur

3. iki 1 500 000
Eur (ar 700
000 Eur)



Tinkamumo sąlygos ir reikalavimai

pasirašyta jungtinės veiklos sutartis

ne daugiau kaip vienas tarpininkas

nepertraukiamai veikti ne trumpiau kaip 1 metus

užsiimti žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamyba ir (ar) perdirbimu ir (ar) rinkodaros ir (ar) maisto produktų realizavimo veikla


atitikti **ekonominį gyvybingumą** apibūdinančius rodiklius ir jų kritines reikšmes (vertinama pagal verslo planą)

pajamos iš žemės ūkio produktų gamybos ir (ar) maisto produktų perdirbimo ir (ar) gamybos veiklos per ataskaitinį laikotarpį (1 metus) iki paramos paraiškos pateikimo turi sudaryti ne mažiau kaip **50 proc. visų grandinės dalyvių veiklos pajamų**. Naujam kooperatyvui – taip pat.

ne mažiau kaip **51 proc.** projekto grandinės dalyvių žemės ūkio valdos ekonominis dydis, išreikštas produkcijos standartine verte yra ne mažesnis kaip **4 000 Eur (Nauja! Netaikoma kooperatinėms bendrovėms)** (taikoma 2 ir 3 paramos modeliams)



Tinkamumo sąlygos pagal 3 paramos modelį



Paraiška teikiama ne mažiau kaip 5 ūkio subjektų, užsiimančių žemės ūkio, maisto produktų gamyba ir (arba) perdirbimu ir (arba) rinkodara ir (ar) maisto produktų realizavimo (prekybos jais) veikla.

investicijos numatytos į žemės ūkio ir maisto produktų realizavimo tinklų (logistikos centrų) kūrimą, įvertinant (kad nepersidengtų) numatomas veiklos teritorijas apskrities lygmeniu

logistikos centro atveju, nuomos arba kito teisėto naudojimosi **nekilnojamuoju turtu sutartis** gali būti sudaryta **tik su valstybės ar savivaldybės nekilnojamojo turto valdytoju**

parama teikiama atsižvelgiant į **pareiškėjo patirtį**, t. y. atitiktį bent vienai iš 3 sąlygų, nurodytų paramos paraiškoje

didžiausios teritorinės aprėpties partnerystės, orientuotos į didelio žemės ūkio ir maisto produktų vartojimo potencialo regionuose ir miestuose aprūpinimą, užtikrinant reikiamą pagrindinių žemės ūkio ir **maisto produktų asortimentą, kiekius, sklandų jų tiekimą.**



Bendrieji paramos gavėjų įsipareigojimai



Nauja ! Diferencijuotas projekto kontrolės laikotarpis: **3 m.- I ir II modeliui, 5 m.- III modeliui**



sukurti ne mažiau kaip 1 prekybos ir (ar) realizavimo vietą ir (ar) regioninio lygmens logistikos centrą ir išlaikyti ją (*priežiūros rodiklis*)



Vykdyti prekybą ir / arba tiekti produkciją kaip žaliavą į viešojo maitinimo įstaigas. **Realizuojamos produkcijos kiekis** turi būti ne mažesnis kaip **5000 kg per m., arba 7000 kg, o logistikos centras – 25 000 kg per metus** didinant kasmet



Investicijos atitiks Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos kontroliuojamų teisės aktų reikalavimus, kai investicijoms taikomi tokie reikalavimai



užtikrinti, **kad ne mažiau kaip 51 proc.** projekto grandinės dalyvių valdos ekonominis dydis, išreikštas SP, iki projekto kontrolės pabaigos bus ne mažesnis kaip **4 000 Eur (Nauja! Netaikoma kooperatinėms bendrovėms) (taikoma 2 ir 3 paramos modeliams)**



prekiauti/ tiekti kitų fizinių ar juridinių asmenų produkciją (kurie projekte nedalyvauja kaip partneriai)



ne vėliau, kaip iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo datos **užsiregistruoti ir užtikrinti, kad visi projekto dalyviai būtų užsiregistravę internetinėje svetainėje www.maistograndine.lt. **Kviečiame bendradarbiauti !!!!!****


Tinkamos finansuoti išlaidos

	Išlaidų kategorija	Tinkamumo paaiškinimas
	Verslo plano įgyvendinimo išlaidos:	
	Transporto priemonės	N1 kategorijos, O2 priekaba arba SP transporto priemonė, elektromobiliai, hibridiniai automobiliai
	Prekybiniai baldai, prekybinė ir sandėliavimo įranga	Stelažai, lentynos, šaldymo vitrinos, šaldytuvai, svarstyklės, kasos aparatas, mechaniniai - hidrauliniai vežimėliai
	Statyba, infrastruktūra, statybinės medžiagos	naujų pastatų ir (arba) statinių, susijusių su žemės ūkio produkcijos gamyba, perdirbimu ar sandėliavimu
	Patalpų / ploto nuomos išlaidos	prekybos vietos ir (arba) logistikos centrui įsteigti būtinų patalpų / ploto nuomos išlaidos
Atsinaujinančios energijos gamybos sistemos	saulės baterijos, saulės kolektoriai, saulės moduliai, geoterminio šildymo, oras-oras, oras-vanduo šildymo sistemos, (pardavimui ir asmeninėms pareiškėjo ir (ar) partnerio (jų šeimos) reikmėms skirta energija neremiamą)	

Tinkamos finansuoti išlaidos (2)

	Išlaidų kategorija	Tinkamumo paaiškinimas
	einamosios bendradarbiavimo išlaidos (iki 100 proc. intensyvumas):	iki 12 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, išskyrus projekto bendrąsias išlaidas
	susijusiomis su projekto valdymo ir koordinavimo veiklomis	darbo užmokesčio projekto vadovui (taikoma 2 ir 3 modeliams), buhalteriiui, (biuro) nuomos; komunalinių paslaugų, kanceliarinių prekių įsigijimo, ryšio paslaugų
	susijusioms su bendradarbiavimo veiklomis	vykimo į bendradarbiavimo renginį išlaidos (kelionės kuro pirkimo ir (ar) visuomeninio transporto išlaidos); patalpų renginiui, nuomos su įranga išlaidos; bendradarbiavimo renginio dalyvių maitinimo (kavos pertraukėlių) išlaidos
	taikoma fiksuotoji norma , apskaičiuojama biudžeto projekto metodu individualiai kiekvienam projektui	

Tinkamos finansuoti išlaidos (3)

	Išlaidų kategorija (100 proc. intensyvumas)	Tinkamumo paaiškinimas
	einamosios projekto įgyvendinimo išlaidos:	
	steigiamo logistikos centro darbuotojo darbo užmokesčio išlaidos	negali viršyti minimalios mėnesinės algos (MMA) dydžio, nustatyto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu
	pardavėjo darbo užmokestis	pagal MMA dydį, pritaikant minimalų valandinį atlygį, atsižvelgiant į išdirbtų val. skaičių (atnaujinama kasmet)
	komunalinių paslaugų išlaidos	išlaidos, skirtos išnuomotos prekybos vietos ar ploto komunalinėms paslaugoms
	produktų transportavimo išlaidos	kuro pirkimo, transporto nuomos, transportavimo paslaugų išlaidos
	viešųjų pirkimų organizavimo darbuotojo darbo užmokestis (nauja!)	negali viršyti MMA dydžio (skiriamas pagal II ir III paramos modelį)

Tinkamos finansuoti išlaidos (4)

	Išlaidų kategorija (100 proc. intensyvumu)	Tinkamumo paaiškinimas
	Skatinamosios veiklos, susijusios su trumposios tiekimo grandinės plėtra, išlaidos:	(iki 20 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų)
	populiarinimo (pardavimo skatinimo) ir (ar) rinkodaros veikla	skelbimai spaudoje, vaizdo ir (ar) garso klipų ir (ar) vaizdo filmų (informacinio siužeto) kūrimas
	trumpalaikių renginių organizavimo išlaidos	pvz., degustacijos
	prekės ženklo kūrimo ir gaminimo paslaugų išlaidos	prekės ženklo kūrimo paslaugos
	interneto svetainės sukūrimo ir palaikymo išlaidos	14,53 Eur/ mėn. fiksuotasis įkainis (atnaujinama kasmet)

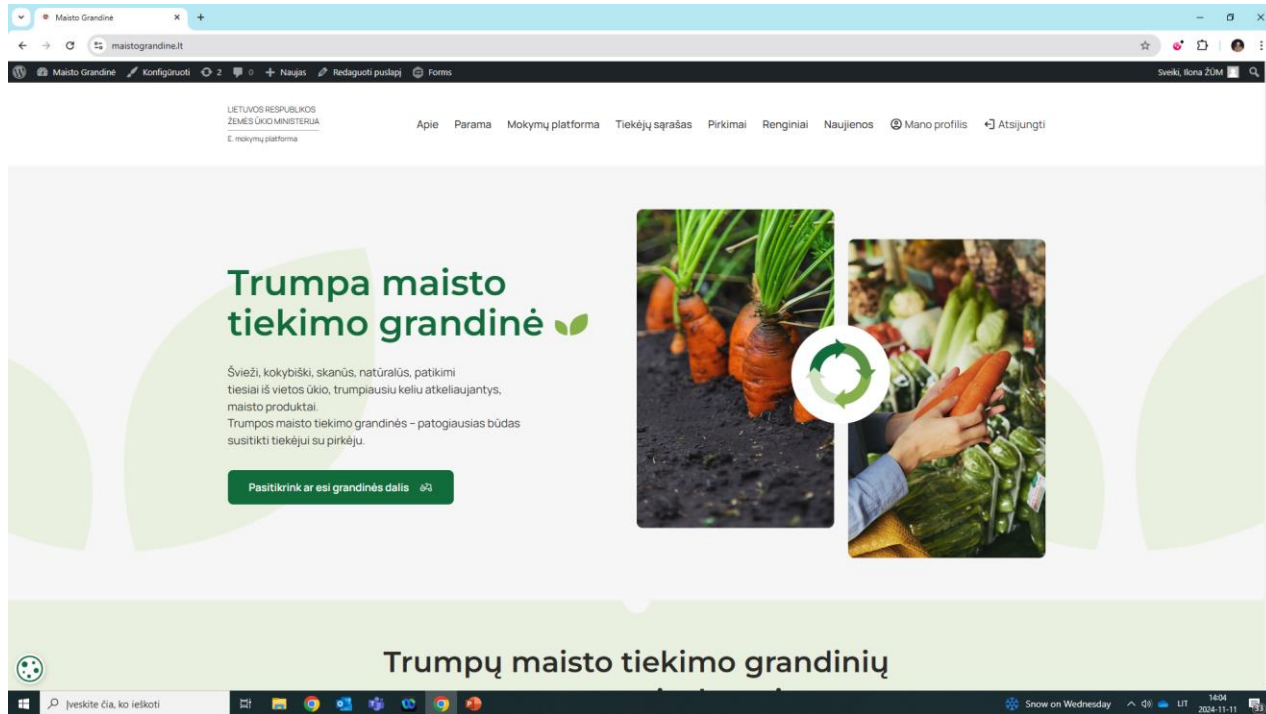
Atrankos kriterijai

Nr.	Atrankos kriterijaus pavadinimas	Balų skaičius
1.	Projekto trumpoms tiekimo grandinėms vystyti dalyvių skaičius (skaičiuojami visi projekto grandinės dalyviai, išskyrus tarpininką) - 6 ir daugiau grandinės dalyvių - 15 - nuo 4 iki 5 grandinės dalyvių - 10	15
2.	Projektas įgyvendinamas be tarpininko	5
3.	Naujos trumpos tiekimo grandinės kūrimas rinkoje: - nėra gavę paramos – 15 - dauguma nėra gavę paramos - 10	15
4.	Trumpa tiekimo grandinė, visuomenei tieks maistingus, aukštos ir išskirtinės kokybės žemės ūkio ir maisto produktus: - dalyvauja ekologiniai ūkiai – 20 - ne mažiau kaip pusė dalyvių yra ekologiniai ūkiai – 15 - dalyvauja tik ūkiai, dalyvaujantys nacionalinėje maisto kokybės sistemoje – 10	20
5.	Projekte numatytas skirtingų žemės ūkio sektorių dalyvių bendradarbiavimas , kai rinkai tiekiamas skirtingų žemės ūkio pagamintos ir (ar) perdirbtos produkcijos asortimentas: - rinkai tiek ne mažiau kaip 5 skirtingus produktus – 15 - rinkai tiek ne mažiau kaip 3 skirtingus produktus – 10	15

Atrankos kriterijai (2)

Nr.	Atrankos kriterijaus pavadinimas	Balų skaičius
6.	<p>Vystoma tvari trumpa tiekimo grandinė, kai projekte numatytos investicijos į: (balų skaičius sumuojamas)</p> <p>6.1. aplinkos taršos mažinimą ir (ar) ir (ar) tausų gamtos išteklių naudojimą (pvz. saulės baterijos, saulės kolektoriai, saulės moduliai, geoterminio šildymo, oras-oras, oras-vanduo šildymo sistemos) – 5 balai</p> <p>6.2 transportavimo kaštų optimizavimą (kai dalyviai transportuojant produkciją veikia vietos lygmeniu, t. y. tarpusavyje nutolę ne daugiau kaip 100 km spinduliu) – 5 balai</p> <p>6.3 transporto priemonės išmetamo anglies dioksido (CO₂) kiekio (produkcijai transportuoti naudojami elektromobiliai arba hibridiniai automobiliai) – 5 balai</p> <p>6.4 maisto atliekų kiekio mažinimą (<i>projekte numatomos investicijos maisto atliekų kiekiui mažinti</i>) -5 balai</p> <p>6.5 gamybinių procesų skaitmeninimo ir (ar) inovacijų diegimo (<i>projekte numatytos investicijos į skaitmeninius, inovatyvius sprendimus, technologijas</i>) – 10 balų</p>	30

Trumpų maisto tiekimo grandinių mokymosi ir bendradarbiavimo platforma www.maistograndine.lt



The screenshot shows a web browser window displaying the homepage of the 'Maisto Grandinė' (Food Chain) platform. The browser's address bar shows 'maistograndine.lt'. The website header includes the Lithuanian Republic's Agriculture Minister's office logo and navigation links: 'Apie', 'Parama', 'Mokymų platforma', 'Tiekėjų sąrašas', 'Pirkimai', 'Renginiai', 'Naujienos', 'Mano profilis', and 'Atsijungti'. The main content area features a large green heading 'Trumpa maisto tiekimo grandinė' with a leaf icon. Below it, a paragraph describes the platform's focus on fresh, high-quality, natural, and locally sourced products, highlighting the benefits of short food chains for consumers. A green button with a right-pointing arrow is labeled 'Pasitikrink ar esi grandinės dalis'. To the right of the text are two images: one showing carrots growing in a field with a circular recycling symbol overlaid, and another showing hands holding fresh carrots. At the bottom of the page, there is a footer with a logo and the text 'Trumpų maisto tiekimo grandinių'. The Windows taskbar at the bottom shows the system tray with the date '2024-11-11' and time '14:04'.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA
E. mokymų platforma

Apie Parama Mokymų platforma Tiekėjų sąrašas Pirkimai Renginiai Naujienos Mano profilis Atsijungti

Trumpa maisto tiekimo grandinė

Švieži, kokybiški, skanūs, natūralūs, patikimi tiesiai iš vietos ūkio, trumpiausiu keliu atkeliaviantys, maisto produktai.
Trumpos maisto tiekimo grandinės – patogiausias būdas susitikti tiekėjui su pirkėju.

Pasitikrink ar esi grandinės dalis

Trumpų maisto tiekimo grandinių



LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Ačiū už dėmesį



LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA
PVM kodas LT886751917

Biudžetinė įstaiga
Gedimino pr. 19,
LT-01103 Vilnius

Telf. pasiteiravimui:
+370 5 2391 8477
nomeda.padvaiskaite@zum.lt